

Kasviproteiinien edistämisessä tarvitaan yhteistyötä

Elisa Niemi
Ruokaohjelman suojeluasiantuntija,
WWF Suomi

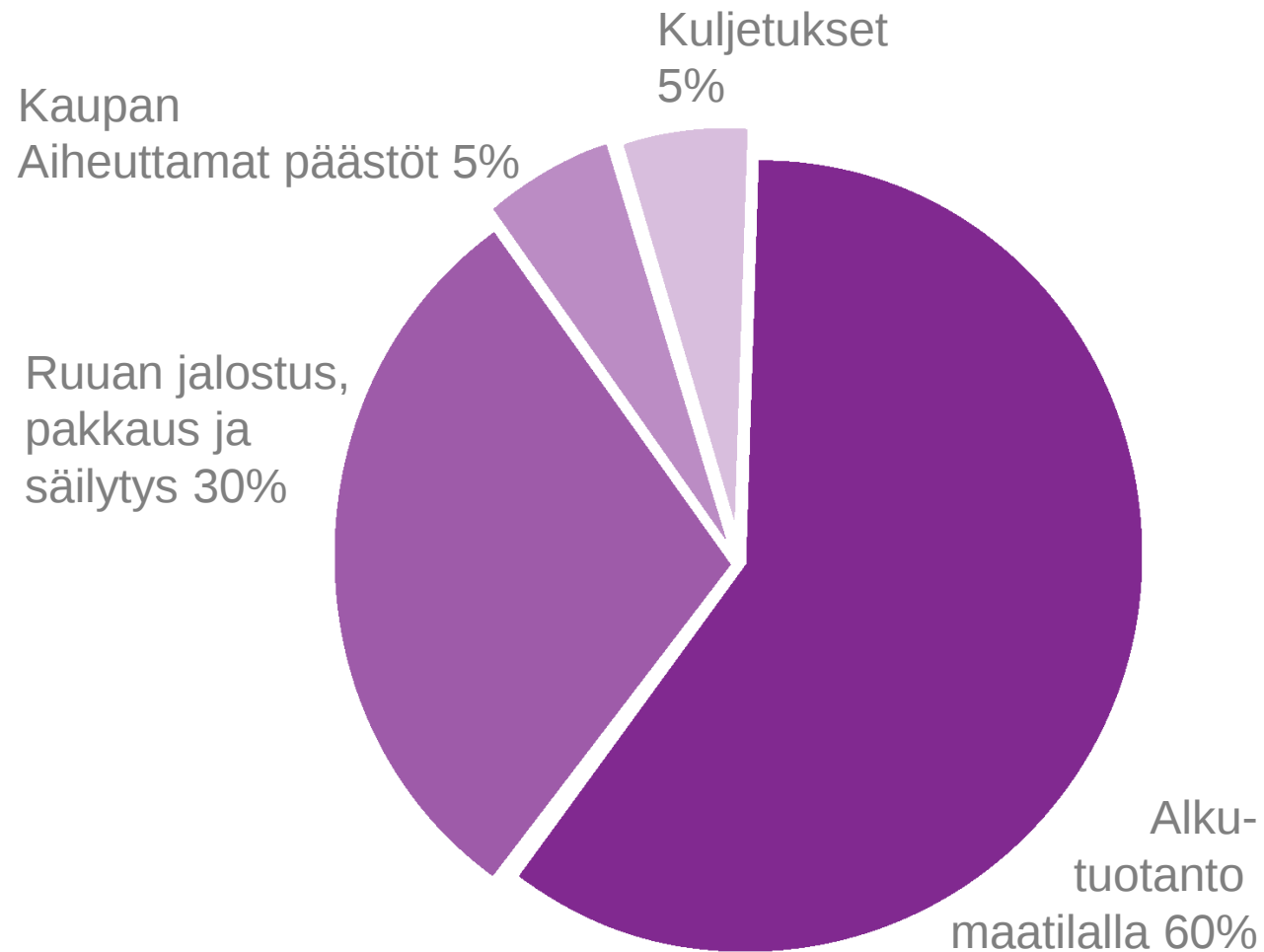
LIFE22-IPC-FI-ACE LIFE. Euroopan unionin osarahoittama.
Esitetyt näkemykset ja mielipiteet kuuluvat kuitenkin
ainoastaan kirjoittajille eivätkä välttämättä heijasta
Euroopan unionin tai CINEAn kantoja. Euroopan unionia tai
myöntävää viranomaista ei voida pitää niistä vastuussa.

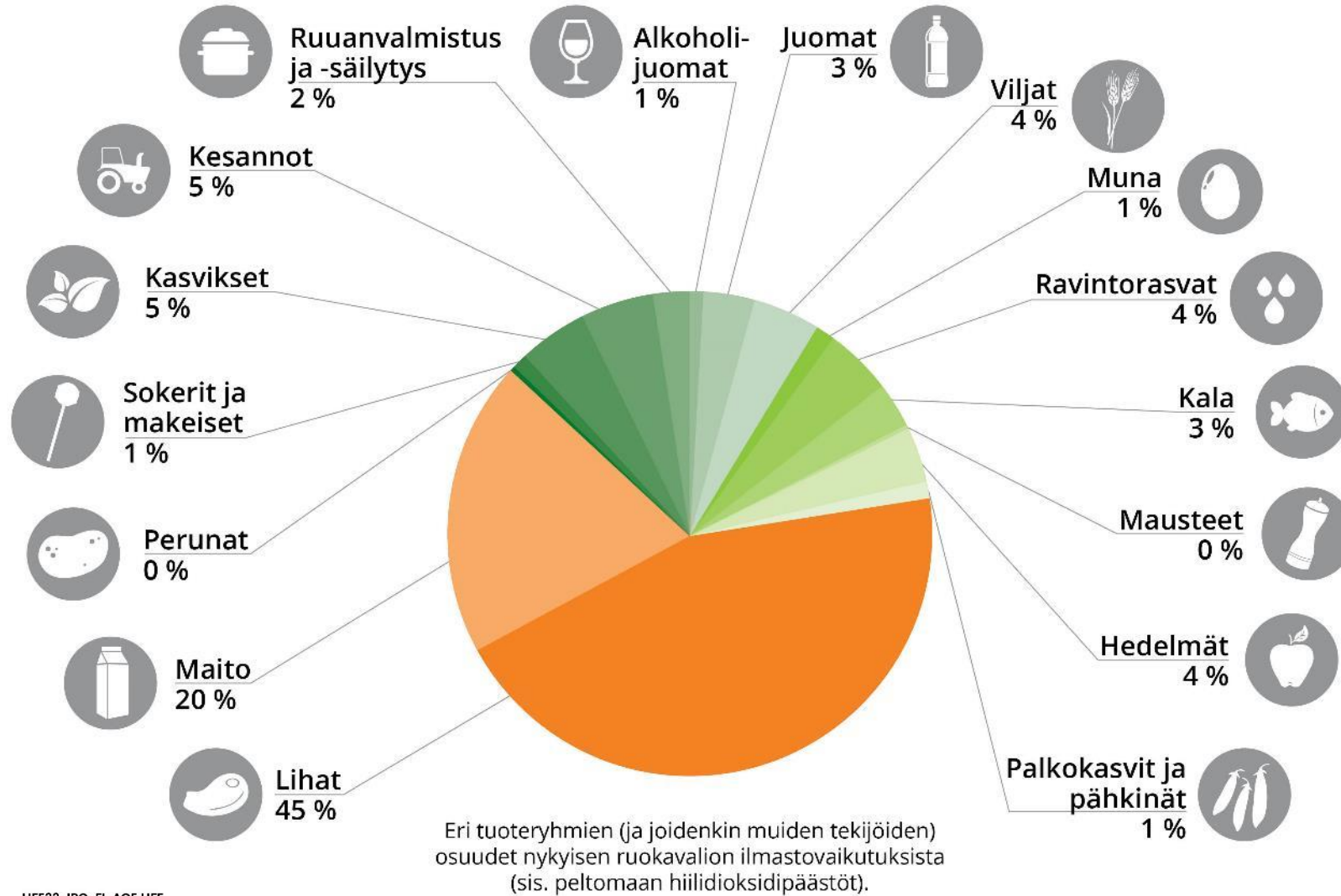
Miksi puhumme kasviproteiineista?

Kuinka suomalaisten kuluttaman ruuan ilmastopäästöt jakautuvat?

(Tuotanto ja tuonti)

Ruokavalion ilmastovaikutukset ruokaryhmittäin

- Liha 45 % ja maito 20 % ilmastovaikutuksesta
- Merkittävimmät ja selvimmät muutokset ruokavalion ympäristövaikutukseen saadaan lihaa ja maitotuotteita vähentämällä.

WWF:n ruokasuositus

- Ruokavalion pohjana kasvituotteet: marjat, kasvikset, hedelmät, juurekset, palkokasvit.
- Myös vilja suomalaisille tärkeä ja hyvä proteiini-lähde.
- Valinnoissa joustavuutta: ei ole yhtä oikeaa tapaa koostaa ympäristön kannalta kestävä ruokavalio.
- [wwf.fi/ruoka](https://www.wwf.fi/ruoka)

Suosituksen perusta on EAT-Lancet tutkijakomission lanseeraama **planetaarinen ruokavalio** (engl. Planetary Health Diet).

Yhteistyö elintarvikeketjussa

- Alhaisen jalostusasteen tuotteet
 - Kuivatut pavut, herneet
 - Härkäpapu/herne rouheet, jauhot
- Pidemmälle jalostetut tuotteet
 - ➔ Elintarvikejalostus
 - ➔ Yhteistyö tuotekehitysprosesseissa
- ➔ Tukku

(Uusia) tuotteita ei välttämättä valtakunnalliseen jakeluun.

Miiitta Eronen

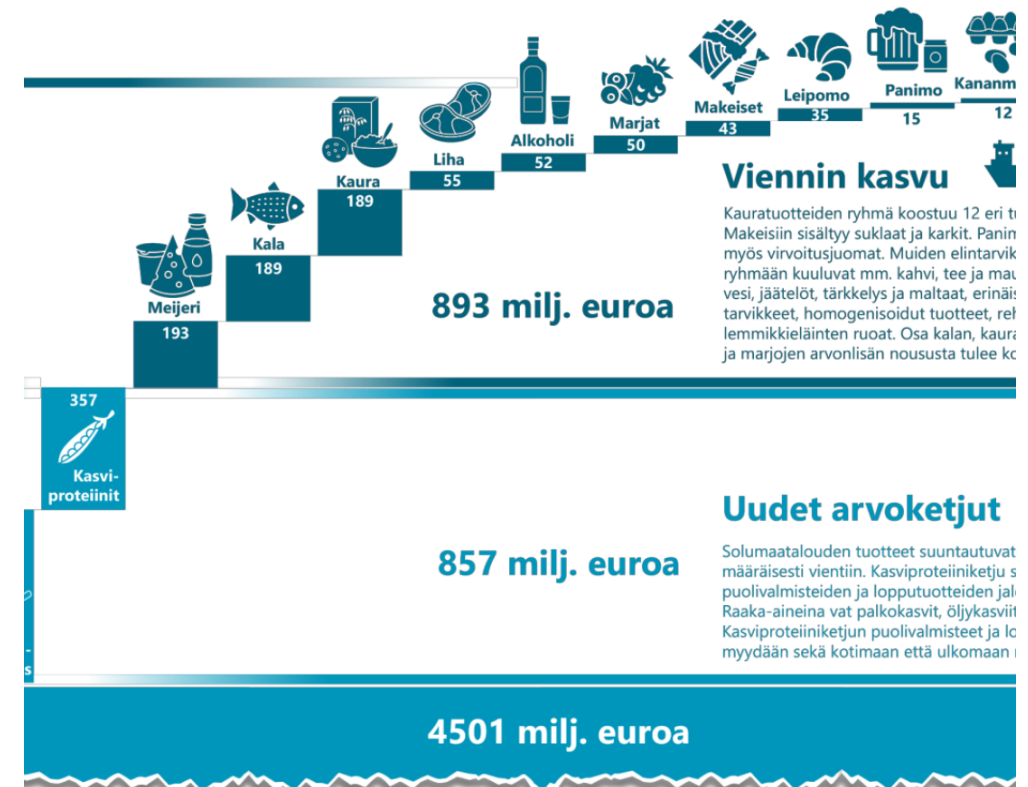

Luke: Kasviproteiinien potentiaali on merkittävä

- Luonnonvarakeskuksen helmikuussa 2024 laatimassa raportissa selvitettiin ruoka-alan kasvun lähteitä.
- Tuoteryhmittäin:
 - Solumaatalous: 500 milj. €
 - Kasviproteiinit: 357 milj. €
 - Kauramaidot, -juustot ja -jogurtit: 71 milj. €
 - **YHTEENSÄ**
 - **928 milj. €**
 - **53% koko potentiaalista**
- Taloudelliset mahdollisuudet luovat pohjan muille, laaja-alaisille hyödyille.
- https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/554653/luke-luobio_7_2024.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Luonnonvarakeskuksen *Ruoka-ala kasvuun viennin ja ruokainnovaatioiden vetämänä* - raportista:

Jopa Suomessa koko proteiinin tarve *voitaisiin* kattaa kotimaisilla kasviproteiineilla

(Tämä ei tarkoita sitä, että eläintuotanto kannattaisi lopettaa, mutta antaa käsityksen potentiaalin mittakaavasta.)

Kasviproteiini tiekartta

<https://www.sitra.fi/julkaisut/kasviproteiini-kasvun-tiella/>

- Huoltovarmuuden kehittämisessä on järkevää lisätä kotimaisen kasviproteiinin tuotantoa.

Näkökulmat | 14/01/2020

SOIJA SYYNISSÄ: RUUAKSI, REHUOKSI VAI BOIKOTTIIN?

Mari Koistinen

Valtaosa maailman soijasadosta käytetään eläinrehuksi. Rehusoijan viljely aiheuttaa metsäkatoa ja muita ongelmia luonnon monimuotoisuudelle esimerkiksi sademetsäalueilla. Ympäristön kannalta soija kannattaa syödä soijana, ei eläinten kautta kiertävänä rehuna. Soijapihvi on hiilijalanjäljeltään selvästi parempi valinta kuin jauhelihapihvi. Toki on tärkeää, että rehu- ja elintarviketeollisuus hankkii vastuullisesti tuotettua soijaa.

- Mitä pidetään houkuttavana ruokana
- Mitä osataan käyttää
- Mikä vaikuttaa ”normaalilta” valinnalta
- Ruokatrendit vs. megatrendit

Ammattikeittiöillä merkittävä rooli erityisesti vahvan lounaskulttuurin Suomessa.

KASVISPRO – KAUHAKAUPALLA KASVIKSIA

Ruokapalveluiden ammattilainen, tarvitsetko tuoreinta tietoa kasvisruoasta? Tule mukaan KasvisProhon kuulemaan siitä lisää.

Julkiset ruokapalvelut ovat suunnannäyttäjiä vastuullisuudessa ja laadussa, käytännön toimia parantamalla huomioiden puutteita. Kasvisproissaan ruokien tarjoaminen vähentää ruokapalveluiden ilmastoa- ja ympäristökuormaa. Lisäämällä kasvisruokaa ruokailuilla nautitaan samalla myös ravitsemusarvoista ja mahdollistetaan alakkaiden tarveita tukien valintoja. Ruokapalveluissa voidaan lisätä kasvisruokien houkuttelevuutta ja kasvivuutta tarjoamalla sitä parhaiten. Maun ja makuu plussat kasvisruoka kunnasta kokeilemaan sitä kotonaan.

Kasvisruoka ja kasviproteiinit ruokapalveluissa – KasvisPro-koulutuksessa tarjotaan ajantasaisia teoretisia tietoja innostavien videoiden ja pohdintatehtävien muodossa. Käytännön ruuanvalmistusohjeissa hihat käännytään ja kokataan maistuvaa kasvisruokaa ammattikeittiökäyttöön vakioidun reseptin mukaisesti.

KOULUTUS MUODOSTUU KAHESTA OSASTA:

XAMK
Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

SeAMK
Savon ammattikorkeakoulu
Koulutuskeskus ja -palvelus

jamk | Jyväskylän
ammattikorkeakoulu

SAVON
Koulutuskeskus

[Ilmastokestävä kasvisruoka](#) -kampanja tarjoaa ruokapalveluille, joukkoruokailun asiakkaille ja päättäjille käytännön työkaluja, joilla ilmastokestävien kasvisruokien saatavuuden edistäminen helpottuu. Nettisivuilla on 59 ilmastokestävää ja kasvipohjaista pääruokareseptiä sekä lisuke- ja jälkiruokareseptejä. Ruokapalveluille suunnatut reseptit ovat ravitsemuksellisesti täysipainoisia ja niistä on laskettu annoskohtainen hiilijalanjälki. Reseptipankin, kampanjointimateriaalien, tapahtumien, esityksien, koulutuksien sekä [reseptiikan kehitystyöstä ja ruokakulttuurin muutoksen tutkimuksesta kertovan raportin](#) avulla kampanja tukee ilmastokestävien kasvisruokien tarjoamista ruokapalveluissa. Kampanjan tavoitteena on madaltaa ruokapalveluiden kynnystä tarjota päivittäin ilmastokestävää kasvisruokaa asiakkailleen vapaasti valittavana vaihtoehtona.

Välimeren uunipasta

Uuniperuna Hernis-täytteellä

Unlimited®-jauhiskeitto

Uusia tuotteita kehitetään – yhteistyö tutkimuksen kanssa

- VTT RETHINK-hanke: uusia tekniikoita kasviproteiinien tuotantoon ja elintarvikejalostukseen.
- Valtion TKI-rahoitusta kannattaa hyödyntää kasvipohjaisen ruuan kehittämiseen.

Kasvipohjaisten elintarvikkeiden maailmanmarkkina kasvaa vauhdilla. Sen arvioidaan vuonna 2030 olevan jo 7,7 % globaalista elintarvikemarkkinasta ja kasvua vuosikymmenessä arvioidaan olevan yli 450%.

Tanska: Kasvipohjaisen ruuan toimintasuunnitelma

[Science](#)[Policy](#)[Industry](#)[News](#)[Support us](#)[Donate](#)

Denmark publishes world's first national action plan for plant-based foods

The government of Denmark has published the first ever national action plan outlining how the country can transition towards a more plant-based food system.

13 October 2023

<https://gfieurope.org/blog/denmark-publishes-worlds-first-national-action-plan-for-plant-based-foods/>

Tanskassa kasvipohjaisen ruuan edistämisellä on laaja poliittinen tuki

rede fødevarer er fremtiden. Der hersker om, at hvis vi vil nedbringe klimaaftryk-bruget, skal vi alle sammen – i tråd med e Kostråd – spise mere planterigt. Dermed Aftale om grøn omstilling af dansk 4. oktober 2021 indgået mellem daværing (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, n, Konservative, Nye Borgerlige, Liberal Kristendemokraterne besluttet, at der gøres en handlingsplan for plantebaserer.

og resten af verden – har de seneste er for flere store kriser, som har påvirket hed, miljø, klima og fødevareforsyning. tsat flere mennesker på en planet, hvor dringerne sætter samfundet under pres. fødevareefterspørgsel, især i krisetider, i Ukraine har vist os. Der er konkurren- lerne, som både skal bruges til at sikre dmiljø, udbygning af vedvarende energi, og biodiversitet, afgrøder til fødevarer g samtidig levere en betydelig redukti- usgasemissionerne. Hertil kommer de og sundhedsmæssige konsekvenser kostvaner. Øget produktion og forbrug serede fødevarer er en del af svaret på dringer.

Danmark står i en unik position i forhold til at håndtere klima-, miljø- og ernæringshensyn og har mulighed for at være førende på et hurtigt voksende globalt marked og dermed inspirere vores omverden. Danmark har et egnet klima, stærke tekniske, økonomiske og sociale forudsætninger for landbrugsproduktion, samt en lang og rodfæstet tradition for omstilling til ændrede vilkår.

Regeringen vil styrke den danske plantebaserede fødevaresektor. Det gør vi med en række initiativer, som favner værdikæden bredt. Denne handlingsplan skal inspirere til handlekraft hos alle de aktører i vores fødevaresystemer, der hver dag har indflydelse på vores madvalg; fra landbrugeren og fødevareproducenten til detailhandlen, kantineudbyderen og eksportmarkederne – ja, og naturligvis også forbrugeren på sin daglige tur i supermarkedet.

Velbekomme og god læselyst!

Jacob Jensen
Minister for fødevarer,
landbrug og fiskeri

- Maatalousministeri (“viljelijöiden” puolueesta) esipuheessa: kasvipohjainen ruoka on osa ratkaisua kaikissa näissä:
 1. Ukrainan sodan esiin tuomat haasteet ruokasektorilla
 2. Puhdas vesiympäristö
 3. Luonnon monimuotoisuuden lisääminen
 4. Ilmastokysymys
 5. Terveellinen ruoka

Tavoitteita Tanskassa

- Koulutusohjelmiin osaamista kasvipohjaisesta ruuasta: ammattikeittiöt, ravitsemusasiantuntijat, korkeakoulut
- Julkisiin hankintoihin lisää vegeä ja osaamista, ravitsemussuositusten jalkauttamista uusilla yhteistyökuvioilla ja viestinnällä, EU:n kouluruokatuen kohdentamisen kehittämistä
- <https://fvm.dk/Media/638507727168382898/Danish-Action-Plan-for-Plant-based-Foods.pdf>

Kevät 2023: Suomi kasvaa vegestä –esitys

Uusi Pro Vege ry käynnistää toimintaansa

- Jäseninä mm. ammattikeittäjiä, elintarvikejalostajia ja vähittäiskauppaa.
- Edistää erityisesti kasviproteiineja ja kasvipohjaisia maitotuotteita.

| ProVege |

ACE life –hanke pyrkii lisäämään yhteistyötä kasviproteiinien elintarviketjuissa

- 2024-2030
- Ota yhteyttä, jos tapahtumat kiinnostavat!

Kokoamme tietoa kasviproteiinien elintarvikeketjuista

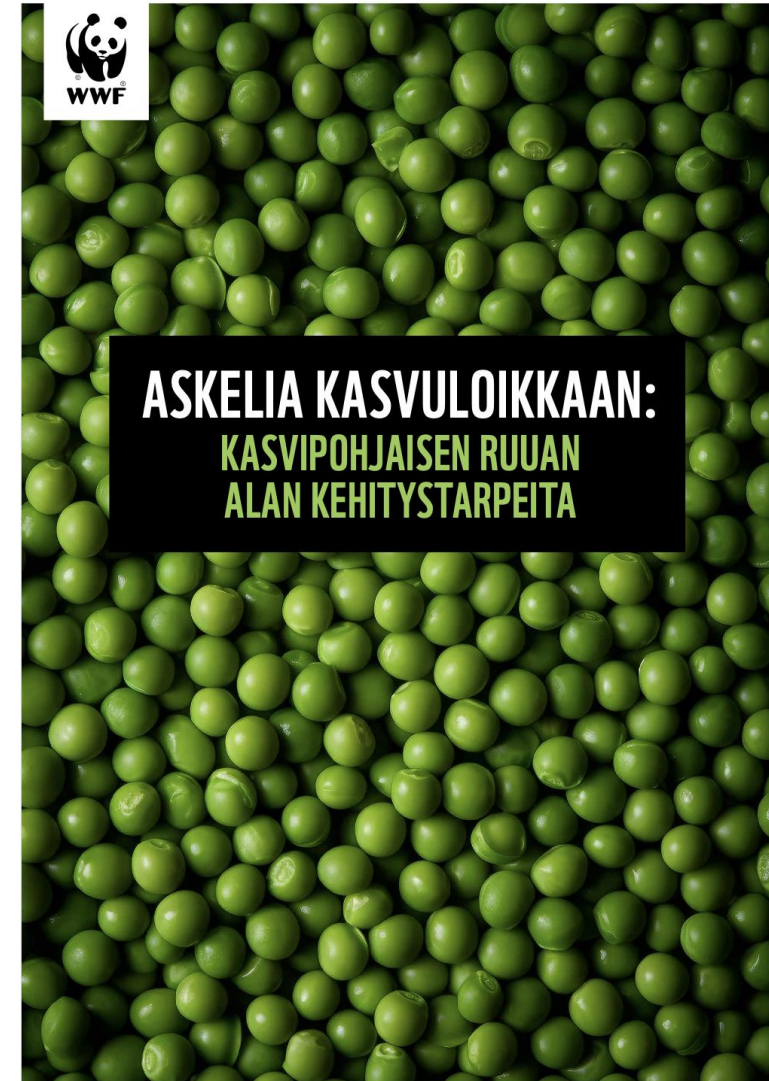
- Mitä mahdollisuuksia?
- Mitä pullonkauloja?
- Mitä voisimme ratkoa yhteistyöllä?

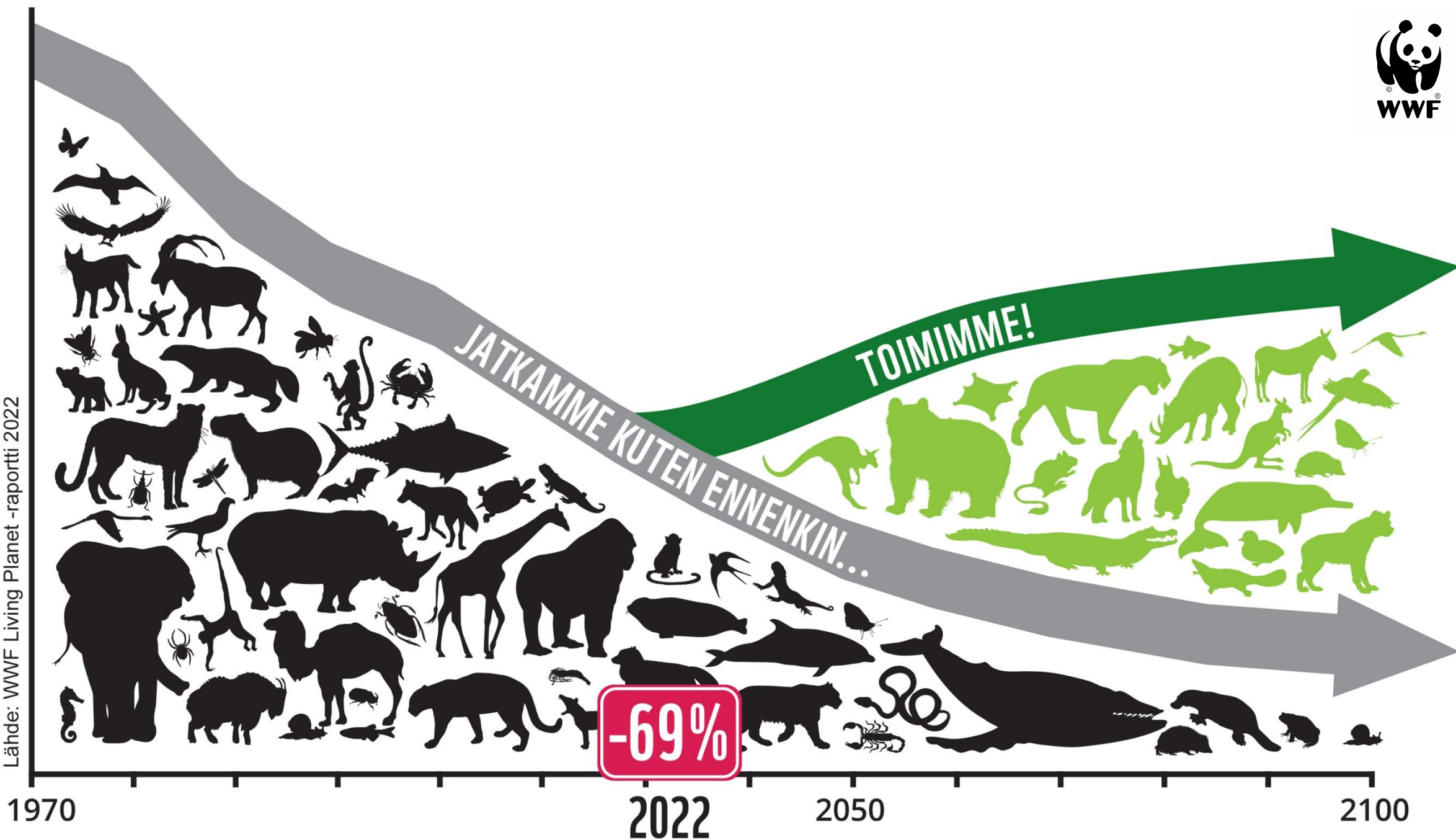
Kohti kasvuloikkaa!

- Julkiset ruokapalvelut ovat merkittäviä toimijoita kasvuloikan mahdollistajina
- <https://wwf.fi/wwf-raportti-askelia-kasvuloikkaan-kasvipohjaisen-ruuan-alan-kehitystarpeita/>

Lähde: WWF Living Planet -raportti 2022

Kiitos!

elisa.niemi@wwf.fi

Suojellemme luontoa ja
ratkaisemme ympäristöongelmia
– luonnon ja ihmisten hyväksi

together possible™